

Зіневич Віта Миколаївна

Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАТЮРМОРТ: ПОШУКИ НОВОЇ ПРЕДМЕТНОСТІ

Відбувається активізація творчих пошуків у натюрмортному живописі через перебудову художнього мислення, через прагнення художників по-новому зрозуміти і відобразити в образно-пластичних формах реальну дійсність, історію та сучасність. Предмети на полотнах виражають складний і багатогранний світ особистості, її взаємозв'язок з середовищем, несуть інформацію про матеріальний і духовний потенціал народу. При цьому натюрморт впливає на формування естетичних критеріїв світогляду нашого суспільства, на його моральний клімат.

В сучасній художній культурі України помітно зростає увага до натюрморту. Посилюється значимість натюрморту, який стає невід'ємною частиною сьогоденного побуту та набуває все більшого значення в оформленні інтер'єрів.

В кожному натюрморті художника свій емоційний ключ, своя мова, з якою художник звертається до глядача. Зображуючи одні й ті ж предмети, художники висвітлюють їх зовсім по-різному, залежно від задуму, особливостей живописної манери, від вимог часу.

В мистецтві «суворого стилю» шістдесятих років, у натюрмортному живописі формується аналітичний або неокласичний напрямок. Його головною рисою стає інтелектуальне підґрунтя. Аналітичні натюрморти Галини Неледві (1938 р.н.), Віктора Рижиха (1933 р.н.) відрізняються строгістю, суворістю малюнка, чітко підкресленою жорсткістю форми об'ємів, тональних рішень, свідомо колористична обмеженість.

У цей час активізується інтерес до різних течій європейського живопису. З'являються імпресіоністичні роботи (Василь Чегодар (1918-1989), Тетяна Яблонська (1917-2005)). Василь Чегодар у своїй творчості інтерпретував форми і дух традицій реалізму та імпресіонізму, що й сформувало власну неповторну образотворчість художника.

Особливим нюансом у роботах художниці Тетяни Яблонської є кольори, які гармонійно поєднуються з іншими деталями картин і демонструють філософський погляд на безкінечність прояву світової гармонії. Кольори щільні і глибокі, передають духовність і красу навколишнього простору.

Всупереч офіційно визнаному реалістичному напрямку, у другій половині ХХ століття виникає мистецтво андеграунду, представником якого є видатний український митець Іван Марчук (1936 р.н.). Художник на своїх полотнах деформує перспективу і пропорції, використовує тьмяні кольори. Художник поєднує елементи сюрреалізму і реалізму так, що сюжети картин схожі на позаземний світ. Видно чіткий контур – і, водночас переплетіння ліній. Іван Марчук хоче передати людям мир і щастя, розповісти про добро і зло, життя та смерть.

У 80-х роках ХХ століття заявило про себе молоде покоління живописців, які створювали натюрморти у контексті естетики постмодернізму, для якої характерні закодованість змісту, іронія, сміливе, іноді зухвале поєднання художніх традицій: Володимир Богуславський (1954 р.н.), Володимир Кабаченко (1958 р.н.), Марко Гейко (1956-2009), Олександр Гнилицький (1961-2009).

На прикладі творів Олени Рижих (1965 р.н.) українські живописці паралельно продовжують розвивати в натюрморті традиції реалізму.

Жанрову структуру сучасного українського натюрморту збагачують зв'язки з пейзажем, інтер'єром, сюжетною картиною, утворюючи жанри-гібриди: "пейзажний натюрморт", "натюрморт-портрет", "інтер'єрний натюрморт". Тетяна Ягодкіна (1982 р.н.) пише в авторській змішаній техніці. Мисткиня трактує пейзаж і натюрморт, спираючись на поєднання класики та абстракції. Художниця створює неординарні "пейзажні натюрморти" витончених колористичних співвідношень.

У натюрмортах Івана Грищенко (1951 р.н.) колір формує домінують художнього образу. Натюрморти Юрія Глюдзи (1955 р.н.) вражають виразністю об'ємної форми, створеної широким пензлем або мастихіном. Художник вміє розкрити красу речей, які оточують нас у повсякденному житті.

В даний час український натюрморт вступає в новий етап розвитку, який починає відлік з другої половини вісімдесятих років. Вже сьогодні можемо відзначити образну різноманітність і багатоплановість жанру, звернення до символіки, залучення різних технічних нововведень, колажу та ін. Наприклад, Людмила Форостецька (1943 р.н.) дотримується етичних і естетичних настанов, які були притаманні українцям у всі часи – у своїх картинах висвітлювати красу рідного краю, світ природи. Мисткиня Тетяна Балбус (1962 р.н.) працює в різних техниках. Її витвори відрізняються оригінальністю образів і гармонійним поєднанням яскравих кольорів.

Український натюрморт – жанр мінливий. Наступність і новаторство – основні складові його розвитку. Вітчизняному натюрморту ХХ – початку ХХІ століття властиві як загальні ознаки світового образотворчого мистецтва, так і свої особливості. Кожний митець шукає щось «своє», індивідуальне і неординарне. Особливості розвитку українського натюрморту полягають в філософії та пластиці предметів, що зображені на ньому.

Сучасному українському натюрморту притаманні національний колорит і предметність. Але, водночас, українське мистецтво тяжіє і до європейських традицій. Пошуки нової предметності тривають.

Кучин Сергей Павлович

Кандидат экономических наук, доцент

Луганский национальный аграрный университет (г. Харьков)

К ВОПРОСУ ОБ АКТУАЛЬНОСТИ НОВОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ

За годы проведения новой экономической политики (1921-1928) были достигнуты самые высокие темпы развития СССР за все годы его существования. В кратчайшие сроки было восстановлено народное хозяйство страны, разрушенное последствиями первой мировой и гражданской войн, политикой военного коммунизма. Уже через 3 года после начала реализации новой экономической политики промышленное и сельское хозяйство по объёму выпускаемой продукции вплотную приблизилось к довоенным показателям, а через 2 года превысило их. Выросла площадь обрабатываемых сельскохозяйственных земель, получил активное развитие железнодорожный транспорт, электроэнергетическая отрасль, укрепилась финансовая база государства и банковская система, получившая свободно-конвертируемую национальную валюту. Были организованы постоянные крестьянские ярмарки, что дало толчок к появлению в крупных городах торговых бирж, значительно вырос жизненный уровень населения. Причиной такого социально-экономического развития стало внедрение методов рыночного регулирования экономикой и тщательное изучение конъюнктуры рынка. Однако, при переходе к новой экономической политики, государство не отказалось и от плана – в 1921 г. был создан «Госплан», составивший первый баланс народного хозяйства за 1923-1924 годы. Были сделаны шаги по концентрации производства, увеличивалось государственное кредитование предприятий, что дало возможность иметь рост в промышленности на уровне 35% в год.

В годы новой экономической политики была сформирована особая система, включавшая в себя единство и взаимосвязь плана и рынка в управлении экономикой. Она обеспечила оптимальное для того времени функционирование экономики, способствовала восстановлению и дальнейшему развитию народного хозяйства, основанного на привлечении иностранных инвестиций и инновационной составляющей.